

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av **SOU 2025:77 En översyn av den statliga lönegarantin** (A2025/00697)

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i utredningen "En översyn av den statliga lönegarantin" (SOU 2025:77). Journalistförbundets remissvar begränsas till de förslag i utredningen som innebär inskränkningar av den grundlagsskyddade offentlighetsprincipen.

I utredningen föreslås att sekretess, i likhet med vad som gäller i dag, ska gälla hos Skatteverket i verksamhet som avser lönegaranti för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Undantaget från sekretess avseende beslut om lönegaranti ska fortsatt gälla. Däremot föreslår utredningen att undantaget från sekretess avseende "andra ställningstaganden" ska tas bort. Anledningen är enligt utredningen att bestämmelsen inte längre behövs.

Med "andra ställningstaganden" avses t.ex. underrättelser enligt 11 § lönegarantilagen. Eftersom någon motsvarande bestämmelse inte föreslås i den nya lönegarantilagen finns det enligt utredningen inte behov av undantaget. Utredningen konstaterar vidare att det inte heller finns något annat ställningstagande som alltid bör vara offentligt. Enligt Journalistförbundet finns det anledning att ifrågasätta den slutsatsen. Konkursförvaltaren ska till exempel lämna ett upprättat underlag till Skatteverket, enligt 4 kap. 4 § i den föreslagna lagen. Enligt Journalistförbundet är det underlaget exempel på ett sådant ställningstagande som motiverar insyn enligt den aktuella bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen (OSL).

Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget om ändring av 28 kap. 13 a §, OSL.

Det är tredje gången Journalistförbundet yttrar sig över förslag gällande den aktuella sekretessbestämmelsen. Journalistförbundet vill i sammanhanget upprepa vad förbundet anförde i sitt remissvar på Skatteverkets promemoria "Lönegaranti" när den remitterades 2022:

"I promemorian föreslås att sekretess ska gälla hos Skatteverket i ärende enligt lönegarantilagen för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Bestämmelsen har ett omvänt skaderekvisit, vilket innebär att huvudregeln är att uppgifterna omfattas av sekretess.

Enligt Journalistförbundet väger insynsintresset tungt i de fall ersättning betalas ut enligt lagen om lönegaranti. En rapport som Riksrevisionen presenterade i våras visade på omfattande fusk med lönegaranti.¹ Enligt Riksrevisionen kan utgifterna för missbruk av lönegarantin i konkurser uppgå till så mycket som 100–150 miljoner kronor per år. Det är viktigt att det finns möjlighet att granska ärenden där ersättning betalas ut enligt lagen om lönegaranti. Ett omvänt skaderekvisit på det sätt som föreslås i promemorian skulle, enligt Journalistförbundet, kraftigt försvåra granskningar av hur lönegarantin används.

Journalistförbundet ifrågasätter inte att det, hos Skatteverket, kan förekomma känsliga uppgifter om enskilda. Enligt Journalistförbundet bör huvudregeln dock vara att uppgifterna är offentliga (ett rakt skaderekvisit). På det sättet finns det möjlighet att skydda vissa uppgifter om det kan antas att ett utlämnande leder till skada, samtidigt som hanteringen av systemet med lönegarantin blir transparent."



Ulrika Hyllert
Förbundsordförande
Journalistförbundet

¹ Se Riksrevisionens rapport "Den statliga lönegarantin - förekomst av missbruk och myndigheternas kontrollarbete" (RiR 2022:4).